

ÅRSPLAN 2019-2020

"EI HÅND Å HOLDE I"

«Å jobbe smart er det klokeste valget Ormaskogen barnehage noen gang har gjort.»

**ORMASKOGEN BARNEHAGE
KJÆRHOLEN 1
4316 SANDNES**

TLF: 46 74 81 61
E- mail: post@ormaskogen.no
Nettside: www.ormaskogen.no

OVERSIKT OVER ANSATTE – BARNEHAGEÅRET 2019/2020

KONTORET: post@ormaskogen.no 46 74 81 61

Anne Rennan Lenning	Daglig leder	
Jill Steen	Fagutvikler	

TUSENBEINET: 46 62 39 47

Elisabeth Nilsen	Pedagogisk leder	
Mari H. Marthinsen	Barnehagelærer	
Fauzia Keadana	Pedagogisk medarbeider	
Marianne Messmer	Pedagogisk medarbeider	
Karianne Bråstein	Pedagogisk medarbeider	

MAURTUA: 46 63 26 75

Kristine Fredheim	Pedagogisk leder	
Nina B. Lyse	Barnehagelærer	
Mariann Handeland	Pedagogisk medarbeider	
Inglen Imsland	Pedagogisk medarbeider	
Bente Kommedal	Pedagogisk medarbeider	
Ellen Mollan	Pedagogisk medarbeider	

ØYENSTIKKEREN: 46 74 61 89

Marianne L. Haugslund	Pedagogisk leder	
Karin Risdal	Barnehagelærer	
Monica Eie	Pedagogisk medarbeider	Barne- og omsorgsarbeider
Silje Verdecchia	Pedagogisk medarbeider	
Jill Steen	Barnehagelærer	

VEPSEBOLET: 46 74 61 63

Susann Nilsen	Pedagogisk leder	
Hanne B. Nilsen	Barnehagelærer	
Mina Pedersen	Pedagogisk medarbeider	
Lise Bringedal	Pedagogisk medarbeider	
Rannveig Berrefjord	Idrettspedagog	
Ellen Mollan	Pedagogisk medarbeider	

KOKK

Ole Ronny Koldal	kokk	
------------------	------	--

I permisjon:

Else Dorrit Lyse
Linn Iren Buås

I Ormaskogen er vi mennesker med ulike erfaringer, interesser, kompetanse og alder. Vi opplever at med det, har vi gode forutsetninger for å utvikle oss til å bli en barnehage av god kvalitet. Personalgruppa skal gjenspeile mangfold. De ansatte i barnehagen er den viktigste ressursen. Det er de som tilrettelegger for barns lek og læring, samspill, og skaper barnas gode hverdag.

Innledning:

Barnehagen drives etter lov om barnehager med forskrifter. Årsplanen med progresjonsplan gir informasjon om de overordnede målene i barnehageloven og barnehagens tiltak for å nå disse. Årsplanen er et arbeidsdokument for personalet, og en informasjon til foreldre om hva vi fokuserer på dette barnehageåret. Dette arbeidsdokumentet skal være retningsgivende for personalet slik at barnehagen blir styrt i en bevisst og tydelig retning. I tillegg til årsplanen jobber vi ut fra et verdidokument, handlingsplaner og arbeidsdokument. Målet med handlingsplaner, verdidokumentet og arbeidsdokumentet er å få best mulig fram barnehagens teoretiske forankring, og mer langsiktige mål vi setter oss.

Barnehagens daglige leder har det faglige ansvaret for utarbeidelse av årsplan med progresjonsplan i samarbeid med ansatte og foreldre.

Barnehagens årsplan fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

VELKOMMEN TIL OSS I ORMASKOGEN BARNEHAGE

Barnehagen er en andelsbarnehage som åpnet august 2004. Barnehagen drives i samsvar med lov om barnehager, rammeplan for barnehager, vedtektene for Ormaskogen Barnehage, handlingsplaner, verdidokument samt årsplanen.

Åpningstider:

Vi har åpent hverdager fra kl. 07.15-16.45. Barnehagen er stengt julaften, nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag.

Vi har 5 planleggingsdager i løpet av barnehageåret;

16.08.19, 14.11.19, 15.11.19, 14.04.20, 22.05.20

Avdelingene:

Tusenbeinet: 0-3 års avdeling

Maurtua: 0-3 års avdeling

Øyestikkeren: 3-6 års avdeling

Vepsebolet: 3-6 års avdeling

Barnehagens fysiske miljø

Barnehagen ligger flott til i Smeaheia. Vi har stor tomt med grillhytter, bål plass, lekehytter, lekeborg, en gummibelagt "fotballbane" og et utfordrende lekemiljø. Vi har skog og friområder, Gisketjernet, Rundeskogen, Ormaskogen, fotballbaner, akebakker og alle Smeaheia's lekeplasser som nærmeste naboer. Dette er goder vi benytter oss av ved turer utenfor barnehagens område.

Barnehagen er utsmykket med street-art av den anerkjente nederlandske kunstnerduoen, Karski & Beyond, og har med det tatt kunsten ut i verden.

Barnehagen som kulturarena

Vi deltar på **kulturbegivenheter i nærmiljøet**, og arrangementer for de ulike aldersgruppene. Vi besøker Vitenfabrikken, og bruker biblioteket og kulturhuset aktivt.

Barnehagen har et godt samarbeid med andre barnehager, og skoler i nærmiljøet – og er stadig invitert på forestillinger og arrangement i området, samtidig som vi også selv inviterer.

Vi deltar med ei gruppe på Idrettsdagen ved Håbafjell idrettsbarnehage, og er på Soma Gård med liten avdeling på sommertur. Vi har årlig vært på symfonikonsert i Konserthuset i Stavanger, og har og hatt besøk av orkesteret i vår egen barnehage.

Vi markerer barnehagedagen, og samenes dag.

Ormaskogen barnehage har et samarbeid med Byhagen bo- og aktivitetssenter, og vi har treffpunkt med de fire ganger i løpet av et barnehageår.

De ansatte i barnehagen skal være med å gi barna positive opplevelser, og oppmuntre til aktiviteter som gir gode mestringsfølelser. Samtidig skal det være opplevelser som gir en god fellesskapsfølelse.

Det er ikke nok å ha et flott bygg eller gode turområder. Bygget skal fylles med liv, læring, omsorg og utfordringer for store og små. Det er viktig at barn, foreldre og personalet trives i barnehagen. Det er sammen vi blir gode!

I Ormaskogen Barnehage er vi tydelige, trygge og engasjerte voksne som vil at DITT BARN skal ha en god dag! Det vil si at vi til enhver tid etterstreber å se alle barna som de unike enkeltindivider de er, og møte hvert enkelt barn der hvor akkurat det er. Vår visjon **"EI HÅND Å HOLDE I"** skal prege oss voksne i møte med barna, hver eneste dag. Samtidig er det også viktig med tanke på samspillet mellom voksne, både når det gjelder personal og foreldre. "Ei hånd å holde i" vil si at du alltid har noen å støtte deg til, alltid har noen som er der for deg. Vi har tro på at trygghet skaper trivsel, som igjen bidrar til at Ormaskogen barnehage er et godt sted å være. Glede, humor, kreativitet, omsorg, og fellesskap er viktige ingredienser når barn skal utvikle seg til selvstendige mennesker med tro på seg selv.

For å nå våre mål trengs et godt kvalifisert personell som har et nært forhold til barn og foreldre, og som selv har gode arbeidsvilkår. Kvaliteten sikres gjennom et godt tverrfaglig samarbeid med blant andre: Sandnes kommune, PPT, Styrket barnehage, familieteamet, skole, helsestasjon, barnevernet, FBU og bedriftshelsetjenesten.

Verdigrunnlag:

Å definere et verdidokument handler mest om å velge bort. Utfordringen er ikke å velge verdier vi kan leve med, men å velge verdier vi ikke kan leve uten.

Personalet har utarbeidet, i fellesskap, et verdidokument som skal prege vår virksomhet i hverdagen. Vårt dokument har navnet **ROSAH**, og inneholder verdier som skal stå sentralt mellom barn - barn, voksen – barn, og personal – foreldre. Våre verdier skal kjennetegne barnehagen i ett og alt!

Verdiene skal være styrende for arbeidet i hverdagen og drive oss fram mot visjonen vår.

Verdigrunnlaget skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Verdiene skal gjøre oss tydelige, og gi oss en felles identitet.

ROSAH i Ormaskogen Barnehage er **Respekt, Omsorg, Samspill, Anerkjennelse og Humor**. Vi har utarbeidet et eget dokument hvor alle verdiene er nøye beskrevet.

Fagområdene:

I Rammeplan for barnehager er følgende syv fagområder representert:

1. Kommunikasjon, språk og tekst

«Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer. I barnehagen skal barna møte ulike språk, språkformer og dialekter gjennom rim, regler, sanger, litteratur og tekster fra samtid og fortid. Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling. I barnehagen skal barna få mulighet til å erfare ulike formidlingsmåter av tekster og fortellinger, som kilde til estetiske opplevelser, kunnskap, refleksjon og møter med språk og kultur. Personalet skal invitere til utforsking av både muntlige språk og skriftspråk.»

2. Kropp, bevegelse, mat og helse

«Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder, kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser. Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.»

3. Kunst, kultur og kreativitet

«Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforsking, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk. Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design. Barnehagen skal la barna møte ulike kunstneriske og kulturelle uttrykk som gjenspeiler et mangfoldig samfunn og ulike tidsepoker. I arbeid med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering. Barnehagen må legge til rette for og videreutvikle barnas kreative prosesser og uttrykk.»

4. Natur, miljø og teknologi

«Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.»

5. Antall, rom og form

«Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Barnehagen skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Arbeid med fagområdet skal stimulere barnas undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.»

Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger.»

6. Etikk, religion og filosofi

«Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Fagområdet retter særlig oppmerksomhet mot barnehagens samfunnsmandat og verdigrunnlag i et samfunn preget av livssynsmangfold.

Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med at kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar. Slik skal barnehagen bidra til å legge grunnlag for kritisk tenkning og dømmekraft.»

7. Nærmiljø og samfunn

«Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforsking, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden.

Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer er en del av fagområdet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene.

Fagområdet skal omfatte kjennskap til samisk språk, kultur og tradisjon og kjennskap til nasjonale minoriteter. Grupper med langvarig tilknytning til landet defineres som nasjonale minoriteter. I Norge er dette kvener/ norskfinner, jøder, skogfinner, rom og romanifolk/tatere.»

Alle fagområdene skal integreres på avdelingene, og vektlegges i det daglige arbeidet. Fagområdene skal fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Fagområdene opptre sjelden isolert, flere områder vil ofte være representert samtidig i et tema, opplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer i nærmiljøet. I sosialt samspill, i lek og hverdagsaktiviteter skjer det ofte en spontan kommunikasjon knyttet til fagområdene. At barna får rike, felles opplevelser og del i kunnskaper på mange områder, er også en forutsetning for at det skal bli god lek, og et godt samspill mellom barna.

For utfyllende informasjon om Barnehageloven og Rammeplan for barnehager, og hvilke krav som stilles til en barnehage, se <https://www.udir.no/>, www.odin.no

I arbeidsdokumentet vårt har vi beskrevet tydelige hvilke fagområder det jobbes med i planlagte aktiviteter, måned for måned. Dette er igjen knyttet opp mot smart jobbing, og også temaer som naturlig knyttes til enkelte måneder.

Progresjonsplan for de syv fagområdene:

Progresjonsplanen beskriver hvordan barnehagen arbeider med de syv fagområdene som er beskrevet i rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder vil være representert samtidig i temaopplegg, samlinger, gruppeaktiviteter og i forbindelse med hverdagsaktiviteter.

Barna skal utfolde skaperglede, undring og utforskertrang.

Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Flere av momentene i progresjonsplanen er flytende, det vil si at alle alderstrinn kan konsentrere seg om samme tema.

Progresjonsplanen for fagområdene finner du på www.ormaskogen.no

Foreldresamarbeid:

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg. (Mål fra Lov Om Barnehager og Rammeplanen)

Foreldre skal føle seg velkommen i barnehagen, og de skal oppleve at barnehagen er en god plass å være for både små og store. Alle foreldre skal kjenne på en trygghet når de leverer sitt barn i barnehagen – en trygghet på at barnet har det godt i Ormaskogen barnehage. Gjennom skriftlig og muntlig informasjon, og gjennom den daglige kontakten skal foreldrene føle seg som en naturlig del av barnehagemiljøet. Den daglige kontakten ser vi på som den viktigste. En god og åpen dialog er nødvendig, og noe som barna profilerer direkte på.

Samarbeidet mellom hjem og barnehage skal bygge på en nødvendig, gjensidig respekt og anerkjennelse for hverandres ansvar og oppgaver i forhold til barnet, gjennom regelmessig kontakt der informasjon og begrunnelse utveksles. Det er viktig med åpenhet og tillit, og foreldrene må kunne stole på at de kan ta opp det de måtte ønske, uansett om det skulle innebære ros eller kritikk. Foreldre og barnehagen har et felles ansvar for barnets trivsel. Det er foreldrene som har ansvaret for barnets oppdragelse. Barnehagen sin oppgave er å fortsette med og utfylle de rammer som er i hjemmet.

Viktige stikkord i denne sammenhengen er:

- ✓ En uke med tilvenning når barnet skal starte i barnehagen, bidrar til at foreldre og ansatte blir godt kjent, noe som danner grunnlag for en god relasjon, som igjen skaper trygghet.
- ✓ Daglig kontakt i levering og henting, gjensidig muntlig informasjon om barnet.
- ✓ Foreldresamtaler – vi tilbyr to samtaler i løpet av barnehageåret, er det behov eller ønske om flere, legger vi opp til det.
- ✓ Foreldremøter.
- ✓ Skriftlig og muntlig dokumentasjon..
- ✓ Månedsbrev og månedsplan, legges ut på hjemmesiden vår hver måned.
- ✓ Vi bruker hjemmesiden aktivt for å sikre god informasjonsflyt mellom hjemmet og barnehagen.
- ✓ For å sikre medvirkning skal vi avholde brukerundersøkelser for å sikre tilbakemeldinger på den jobben vi gjør, og om nødvendig endre praksis på enkelte områder.
- ✓ SU og foreldreråd. Alle foreldrene sitter i foreldrerådet i kraft av at de har barn i barnehagen. Foreldrene velger representanter til SU i begynnelsen av barnehageåret. SU er med og godkjenner årsplanen, sikrer at foreldrene får medvirkning den individuelle tilretteleggingen av tilbudet og sikrer samarbeidet mellom barnehagen og foreldrene har et felles mål om å skape et godt psykososialt oppvekstmiljø for alle barn.
- ✓ Barnehagen ønsker å ha en aktiv og reflektert foreldregruppe, som sammen med de ansatte er med og skaper et trygt og stabilt oppvekstmiljø. Døra på kontoret er alltid åpen, da en ønsker at foreldre skal kunne komme inn med små og store tilbakemeldinger, med undringer og mulige forbedringer – akkurat det er gull verdt for videre utvikling av barnehagen.

Tidlig innsats:

I barnehagen har vi egne definerte prinsipper og rutiner for tidlig innsats. Denne rutinen skal bidra til at barn i risiko og barn med uidentifiserte vansker fanges opp tidlig i barnehagen, og får nødvendig hjelp. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet en inkluderende og likeverdig tilbud. Foreldre skal alltid involveres når det oppstår uro eller en bekymring for barns situasjon eller utvikling.

Unntaket er når bekymringen omhandler vold / overgrep – i slike situasjoner tas det direkte kontakt med barnevernet.

Barns medvirkning:

Barn i barnehagen har rett til å gi uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Barn skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens innhold. Barnets synspunkter skal tillegges vekt som samsvarer med dets alder og modning.

Hos oss betyr det at de voksne skal være tydelige og ansvarlige;

- ✓ Ha fokus på barns medvirkning i hverdagsaktiviteter
- ✓ Videreføre barnas initiativ gjennom spontane og mer strukturerte prosjekter
- ✓ Oppmuntre barna til å gi uttrykk for sine tanker og meninger
- ✓ Vi tar barna med i beslutningsprosesser som dreier seg om hva dem skal fylle dagen sin med
- ✓ Ta seg tid til å se og forstå barna og møte dem med anerkjennelse
- ✓ Vi er bevisste på vår rolle som aktivt lyttende voksne i møte med barna
- ✓ Gjennomføre barnemøter og/eller barnesamtaler

Å ha barneperspektivet fordrer at vi har kunnskaper om barn, er åpne for innspill, bekrefter barnet, viser anerkjennelse, har evne til innlevelse, er tolerante og lar oss påvirke.

Omsorg:

Barna skal møtes med omsorg, og personalet skal vise oppmerksomhet og sensitivitet overfor det unike hos hvert enkelt barn. Dette krever ansvarsbevisst personale som er nærværende og engasjerte i det enkelte barns trivsel og utvikling. Omsorg skal prege alle situasjoner i hverdagslivet og komme til uttrykk når barna leker og lærer, i stell, måltider og påkledning. God omsorg styrker barns forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre, gode relasjoner og til gradvis ta større ansvar for seg selv og fellesskapet. Omsorg i barnehagen handler om både om relasjonen mellom personalet og barna, og om barnas omsorg for hverandre.

Personalet skal verdsette barnas egne omsorgshandlinger, og sette ord på det slik at handlingen styrkes.

Under vårt satsningsområde «sosial kompetanse», og da med smart oppvekst – jobber vi aktivt med omsorg på alle avdelinger, og i alle ledd i barnehagen.

Progresjonsplanen for omsorg finner du på www.ormaskogen.no

Lek:

I Ormaskogen barnehage skal leken ha en fremtredende plass. Leken har en egenverdi og er en viktig side ved barnekulturen. Å få delta i lek, og få venner er grunnlaget for barns trivsel og meningsskaping i barnehagen. Vennskap blir til i leken, og det er lekekamerater som gjør barnehagen spesiell.

Barn lærer og utvikler en sammensatt kompetanse gjennom leken. Leken er den viktigste arena for styrking av sosial kompetanse, nemlig; kunsten og omgås andre mennesker. Vi skal legge fysisk og organisatorisk til rette for variert lek. Vårt innhold skal inspirere til fantasi, skaperglede og livsutfoldelse. For å oppnå god lek er det nødvendig at personalet observerer barnas lek. Vi må se på hva og hvordan de leker, har alle venner, har de nok tid, rom, utstyr etc. Dette blir så grunnlaget for hvordan vi kan hjelpe barna til å fremme den sosiale utviklingen.

Progresjonsplanen for lek finner du på www.ormaskogen.no

Læring:

Barnehagen skal gi barn grunnleggende kunnskap på sentrale og aktuelle områder. Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet, og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter. Læring om seg selv, om andre mennesker, om samspill og om den fysiske verden omkring, er prosesser som er med på å skape mening i barns liv. Læring foregår i det daglige samspillet med andre mennesker og med miljøet, og er nært sammenvevd med lek, oppdragelse og omsorg.

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.

Noe av det vi holder på med i barnehagen er skoleforberedende, men alt vi holder på med er livsforberedende. Barnehagen er kunnskapssamfunnets grunnmur. Vi må til enhver tid være i utvikling og lære oss nye ting, for den som anser seg selv for ferdig utlært er ikke utlært, men ferdig.

Progresjonsplanen for lek finner du på www.ormaskogen.no

Språk:

Tidlig og god språkstimulering er viktig for barns språkutvikling.

Vi som jobber i barnehagen vil utvikle barnas språk slik at det blir et godt redskap for å kunne uttrykke seg. Et godt språk er også nødvendig for å kunne formidle egne tanker og følelser.

I barnehagen har vi kunnskap om hvordan vi kan støtte barns læring og språkutvikling. Dette gjør vi hele dagen gjennom lek, samspill og samtaler med barna. Vi vet at spesielt kvaliteten på samtalene mellom voksen og barn har betydning for den språklige utviklingen, særlig gjelder dette for å utvide barns ordforråd og begrepslæring.

Både den verbale og non-verbale kommunikasjonen er viktig for å utvikle et godt muntlig språk.

Som rollemodeller for barna i vår barnehage, er vi bevisst på dette gjennom:

aktiv lytting, blikk-kontakt, å benevne og bekrefte, kroppsspråk, stemmeleie, valg av ord, respekt og anerkjennelse.

I barnehagen møtes mange kulturer. I et flerkulturelt språkmiljø er godt språkarbeid viktig slik at vi kan gi barna et godt utgangspunkt for inkludering i lek og samspill. Bruk av konkrete i voksenstyrte aktiviteter og høytlesing av bøker kan ha god effekt for språkutviklingen. Barnehagen skal vektlegge det enkelte barns morsmål som en viktig faktor for utvikling av norsk språk.

Vi utvikler barnets språk i hverdagsaktiviteter som for eksempel lek, spill, samtaler, sang, musikk, rim og regler, lesing av bøker og fortellinger, utforsking av skriftspråk – og ikke minst gjennom den daglige talen, og bevisstheten ved å sette ord på ting til enhver tid sammen med barnet.

En plan for språkutvikling finner du på www.ormaskogen.no

Danning:

Danning er mer enn utvikling, mer enn læring, mer enn omsorg, mer enn oppdragelse og mer enn sosialisering. Samtidig rommer danning alt dette.

Danning er en kontinuerlig prosess som er tett sammenvevd med, og danner grunnlaget for omsorg, lek og læring. Barnehagens innhold skal bygge på et helhetlig læringssyn hvor danning, omsorg, lek og læring står sentralt. I barnehagen er samhandlingsprosesser i lek og læring, samt det å ta hensyn til hverandres forutsetninger, viktig for barnas danning. Danning handler om å få et aktivt og bevisst forhold til omgivelsene, samt reflektere over det en gjør i samspill med andre. Danning er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati. Personalet i barnehagen er gode rollemodeller, gir barna utfordringer og muligheter til å utvikle kunnskaper og ferdigheter, samt gir støtte til barna slik at de handler omsorgsfullt og gjør etiske begrunnede valg.

Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Og videre bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

“Dannelse er å føle glede når man er underveis.” (Arne Ness)

Progresjonsplanen for danning finner du på www.ormaskogen.no

Når barnet begynner i barnehagen:

Barnehagen skal legge til rette for at barnet skal få en trygg og god start i barnehagen.

For å skape en trygghet for både barn og foreldre, har vi tilvenning som strekker seg over ei uke. Vi har blitt inspirert av Jåttamodellen, og utviklet vår egen tilvenningsmodell i Ormaskogen.

En ukes tilvenning bidrar til at både barn og foreldre blir godt kjent med de ansatte, barnehagens innhold og organisering, og med det skapes tidlig en god, trygg relasjon mellom hjemmet og barnehagen – som igjen gir positive ringvirkninger for alle.

I mai har vi foreldremøte for nye barn som begynner til høsten, de blir så invitert på besøksdag, samt til vår tradisjonelle sommerfest i juni.

Overganger innad i barnehagen:

Det er viktig at de eldste barna på liten avdeling, får en god overgang til stor avdeling. Barna skal oppleve en trygghet både til barngruppen, personalet og det fysiske rommet.

Barna starter i ca. januar med å besøke stor avdeling hver fredag, sammen med en kjent voksen fra egen avdeling. Besøkene utvides etter hvert, og i de siste månedene før sommeren spiser de lunsj med stor avdeling i forlengelse av besøket.

Overgang barnehage-skole:

Skolestart er en viktig milepæl i barnets liv, noe å se fram til med forventning. Gode rutiner i overgangsprosessen skal sikre informasjonsflyt mellom de to læringsarenaene og et tett samarbeid mellom foresatte, barnehage og skole. Med gode rutiner i overgangsprosessen mener Ormaskogen Barnehage;

- ✓ Tett samarbeid gjennom året med primær skolen til barnehagen; Smeaheia skole
- ✓ Samarbeid mellom personalet i barnehagen og på skolen
- ✓ Planlagt opplegg med Kongeklubben og skolen
- ✓ Besøk på skolen
- ✓ Felles aktiviteter flere ganger i løpet av året

Målet med samarbeidet mellom barnehagen og skolen, er barna skal få en positiv og god overgang til skolen, få kjennskap til det fysiske og sosiale miljøet, og skape relasjoner til andre barn de vil møte i skolesammenheng.

Tiden i Kongeklubben skal oppleves som litt ekstra spennende for skolestarterne, og de vil få en smak av skoleforberedende aktiviteter. Barna i Kongeklubben kan ha stort modningsspenn, dette tar vi hensyn til når vi planlegger aktivitetene for denne gruppen. Eget informasjonsskriv og plan for året, for **Kongeklubben**, blir gitt til foresatte ved oppstart.

Vurdering:

Barnehagen vurderer jevnlig det pedagogiske arbeidet.

Vurderingen gjøres opp mot rammeplan, barnehageloven, og barnehagens eget arbeidsdokument. Hovedformålet med vurderingen er å sikre at vi til enhver tid er der vi skal være i forhold til våre styringsdokumenter, for å ha en refleksjon rundt egen praksis i hele personalgruppen, og for å ha et godt utgangspunkt for videre planlegging.

Vi har faste halvårsevalueringer av egen praksis hvor det som skal evalueres er beskrevet i et eget skjema, samt at det er faste vurderinger av barnegruppen to ganger i året. Dette for å sikre trivsel, allsidig utvikling, at alle blir sett, og at alle har en god hverdag. En gjør og en smart kartlegging av enkeltbarnet to ganger pr. barnehageår.

Plan for evaluering finner du på www.ormaskogen.no

Dokumentasjon:

For å være i stadig utvikling må vi ha et kritisk blikk på vår praksis og ha fokus på intensjonen bak våre handlinger. Evaluering og dokumentasjon er en viktig del av den prosessen.

Vi legger ut dokumentasjon i tekst og bilder på barnehagens hjemmeside www.ormaskogen.no, samt bilder på veggene på hver avdeling. Vi bruker INSTAGRAM som dokumentasjon på hverdagslivet i barnehagen, og da med situasjonsbilder hvor barnas ansikt ikke er i fokus. Alle avdelinger skriver månedsbrev, med en dokumentasjon over det som har vært – og en beskrivelse av hva som kommer. Vi har dagsrapporter, og ukentlige avdelingsmøter og pedagogiske ledermøter, hvor planlegging, dokumentasjon og vurdering står i fokus. Prosjekter som avdelingene jobber med synliggjøres ved at det henges opp, at det blir beskrevet i månedsbrev, blir tatt bilder av prosessen osv.

Barnehagen har og en åpen facebookside hvor vi dokumenterer en del av hverdagen vår.

Vurderinger om barnegruppen, om enkeltbarns trivsel og utvikling, og foreldresamtaler dokumenteres og oppbevares i barnets mappe.

Prosjektjobbing:

Prosjektarbeid er her knyttet til et arbeid med et tema eller et fenomen der hensikten er å skape en arena for fordypning og forståelse. I prosjektarbeid har barns nysgjerrighet og medvirkning en sentral plass, og barns lyst til å undersøke og utforske skal ha betydning for pedagogiske valg. Prosjektarbeid er også et prosessorientert arbeid som ikke nødvendigvis har en begynnelse eller en slutt, men som handler om å følge dynamikken som oppstår mellom barna og temaet eller fenomenet barna er opptatt av. Det er en nær sammenheng mellom de voksnes og barnas handlinger og læring, og disse er gjensidig avhengige av hverandre (UDIR).

Forebygging av vold- og seksuelle overgrep:

Gjennom den daglige og nære kontakten med barna er barnehagen i en sentral posisjon til å kunne observere og motta informasjon om barns omsorgs- og livssituasjon. Vi skal være bevisste på å jobbe med forebygging av vold- og seksuelle overgrep i Ormaskogen barnehage. Med dette mener vi at vi skal gi barna kunnskap om kroppen, om grenser, om hva som er greit og ikke greit at andre gjør med deg osv.

Vi skal bidra til at barna IKKE er kunnskapsløse om dette temaet, men til at barn vet hvor egne grenser skal gå. Med dette vil vi også bidra til at allerede utsatte barn kan ha lettere for å fortelle om det de har blitt utsatt for.

Forebygging av vold- og seksuelle overgrep inngår i barnehages satsningsområde, og tidlig innsats.

Satsingsområde:

" SOSIAL KOMPETANSE"

Å forholde seg til andre er kanskje det mest vesentlige barnet lærer i barndommen.

"For heller ikke sosial kompetanse er medfødt. Det utvikles ikke av seg selv, den oppstår ikke gjennom modning eller tilfeldig læring. Den må tilegnes gjennom målrettet læring og egen erfaring gjennom deltakelse" (Rammeplanen for barnehagen).

Sosial kompetanse er de kunnskaper, ferdigheter, holdninger og den motivasjonen mennesker trenger for å mestre de miljøene de oppholder seg i, samtidig som de trives og kan opprettholde et positivt selvilde. Sosiale ferdigheter læres gjennom observasjon, imitasjon, og i samspill med andre, i hjemmet, i barnehagen og på fritiden.

Det krever sosiale ferdigheter å delta i samspill, og det er nødvendig å delta i samspill for å utvikle disse ferdighetene. Barn trenger sosial kompetanse for å kunne delta i en gjensidig givende lek. God sosial kompetanse er et godt utgangspunkt for å danne gode relasjoner til andre, vennskap har igjen en positiv effekt på barns trivsel og identitet. Det å ha mennesker rundt oss som vi er trygge på, skaper en solid base.

Vi ønsker å utvikle barnas evne til å kommunisere, omgås andre på en positiv måte og øke evnen til å takle utfordringer og frustrasjoner. Det er ferdigheter som har stor verdi også til senere i livet.

Gjennom kunnskap om egne og andres følelser kan barnet utvikle:

- en kjennskap til egne følelser
- en forståelse og oppmerksomhet overfor en annen persons tanker og følelser
- en evne til å leve seg inn i andres opplevelser

Det tar tid å lære, skille og forstå andres følelser fra sine egne. Når voksne setter ord på det som skjer rundt barnet, er dette med på å lage forståelse i situasjonen.

Hos oss får barn tillit til egne evner og er eksperter på sine egne opplevelser. De lærer å tro på seg selv, er nysgjerrige, fantasifulle og kreative, og uttrykker sine tanker og refleksjoner på varierte måter. Barn lærer å ta vare på seg selv og andre i et fellesskap. Det er rom for å være annerledes, men også lik.

Hos oss ønsker vi at alle skal bli den beste utgaven av seg selv!

Hvordan skal vi jobbe?

Vi har utarbeidet et arbeidsdokument for de store avdelingene, og et arbeidsdokument for de små avdelingene, med inspirasjon fra "Smart oppvekst" (Gro Aasland Våge og Vidar Bugge-Hansen). Arbeidsdokumentet inneholder både fagområdene og smart-jobbing måned for måned, og er en rettesnor for oss med tanke på hvordan vi jobber i hverdagen.

Smart oppvekst er en anerkjennende grunnholdning med fokus på styrker kombinert med systematisk trening på sosial kompetanse. Det handler om å **identifisere barns styrker gjennom sosiale historier**.

Vi bruker historier og konkrete, tilpasset etter barnas alder, som skal bidra til å øke trivsel, utløse engasjement, entusiasme og bygge et positivt og solid selvilde. Vi bruker historier som barna kjenner seg igjen i, noe som igjen øker overføringsverdien til egen hverdag. I historiene bruker barn og voksne karakteregenskapene OMSORG, HJELPSOMHET, SAMARBEID, ANSVARSBEVISSTHET, MOT,

RESPEKT, SELVKONTROLL, TÅLMODIGHET, TAKKNEMLIGHET, HUMANISME, LIKEVERD OG UTHOLDENHET.

Barn får enda større forståelse for og opplevelse av karakteregenskapene ved å høre, for så å øve på dem. Den mest effektive læringa skjer gjennom å gjøre.

Det å oppleve anerkjennelse i møte med et annet menneske gir energi, pågangsmot og tro på egne ferdigheter. En forutsetning for å få til dette og til å takle de utfordringene som kommer er god sosial kompetanse. Det handler om å styre tanker følelser og handlinger på en slik måte at man lykkes godt i det sosiale samspillet med andre mennesker.

Styrkefokuset som ligger i dette handler om å se den beste utgaven av hverandre. Vi gjør gode og dårlige handlinger alle sammen. Hva ser vi etter og hva vektlegger vi? Smart oppvekst gir et språk og en trening i å se etter det velfungerende. Skal vi kunne identifisere styrker hos hverandre må vi ha et språk som forstås likt av alle.

Når karakteregenskapene settes inn i daglige handlinger som det føres samtaler om, får barn og voksne et felles språk om det viktigste i livet. Dette felles språk utløser barn som vil praktisere, og voksne som fokuserer og anerkjenner disse handlingene.

Skal man lykkes i dette forebyggende arbeidet må man trene systematisk og over lang tid. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer, og bli kjent med egne og andres følelser. Vi har, utarbeidet et arbeidsdokument i barnehagen, som skal brukes aktivt på alle avdelinger. Satsningsområdet tilpasses barnets alder, og liten avdeling vil ha fokus på færre karakteregenskaper enn stor avdeling.

Satsningsområdet kommer til uttrykk i tilrettelagte aktiviteter, planlagte temasamlinger, i lekegrupper, aldersgrupper – og i det aller viktigste vi har: i hverdagen og i det spontane samspillet vi har oss imellom året rundt.

Målet og drømmen skal til enhver tid være at barn, unge og voksne utvikler robusthet og dermed takler livets opp og nedturer.

Ormaskogen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon, vi jobber bevisst med å fremme ønsket adferd, og å fremme trivsel og samhold.

Vi jobber hele tiden med å skape et robust og trygt psykisk oppvekstmiljø, og bidrar til barns trivsel, livsglede, mestring og følelsen av egenverd. Ved å jobbe smart, har vi vårt hovedfokus på å styrke ønsket handlinger, styrke relasjoner – noe som videre vil være med på å kunne forhindre mobbing. Vi fremmer styrker som RESPEKT, HUMANISME og LIKEVERD, og har fokus på at det finnes mange måter å leve på. Vi skal fremme likestilling og likeverd uavhengig av kjønn, funksjonsevne, kultur, livssyn, og språk.

Vi må tenke smart for å jobbe mot drømmen vår:

S – styrkefokus. Fokus på personlige styrker skaper engasjement og gode relasjoner. Smart oppvekst har utviklet et språk om styrker som fungerer fra barnet er på liten avdeling. Når vi vet at språk skaper virkelighet blir det avgjørende om vi leiter etter feil og mangler eller styrker hos hverandre. Det er mange sannheter om deg og meg, og det vi holder mest fokus på får vi mer av. Det å holde fokus på suksesser og suksessfaktorer gir mye bedre resultater enn et problemfokus. Men problemer og vanskeligheter skal også anerkjennes og bearbeides.

M – medvirkning skaper engasjement og indre motivasjon. Gode velmente råd kan ofte falle på steingrunn eller fører til opposisjon, mens gode spørsmål kan føre til refleksjon og veloverveide avgjørelser.

Alle stemmer er like mye verdt. Hvis man i en forsamling stiller spørsmål direkte i plenum er det noen få som tenker raskt og tør å hevde sin mening. Skal vi få alle stemmer i tale er en god metode å la hver og en få tenke litt selv, snakke med en eller flere før det samtales i plenum. På denne måten vil man også aktivere mange flere og ofte komme fram til mye bedre løsninger.

A – anerkjennelse. ALLE må oppleve å bli sett på med positive øyne og bli fortalt med ord og kroppsspråk at man er verdifull. Dette er mikroferdigheter som kan skape oppadgående eller nedadgående spiraler i relasjonen og i den andres liv. Uenighet og ulik forståelse er kilde til framgang og refleksjon. Ved å prøve å være gjest i den andres tanker og prøve å forstå hvordan verden ser ut herfra vil man også kunne oppnå anerkjennelse og gode relasjoner også i slike situasjoner.

R – relasjoner. Smart handler om å sette relasjoner i sentrum. Når mennesker er sammen oppstår relasjoner. Hvis ikke det relasjonelle blir styrt på en slik måte at alle opplever inkludering vil det relasjonelle spillet føre til dannelse av klikker. Det betyr at noen er innenfor, mens andre faller utenfor. Det relasjonelle må styres på en slik måte at alle opplever sosial støtte, deltagelse og at sterke nettverk bygges.

T – trening. Skal man klare å styre etter denne kompasskursen må man trene jevnt og trutt. Det er mange ting i samfunnet og i oss selv som drar oss i en annen retning. Det er som med fysisk trening, det holder ikke å trene hardt i et halvt år og så si at nå kan jeg holde opp et halvt år. Trening er ferskvarer. En viktig del av treninga er også det å gjøre feil og lære av disse. Her ligger det også svært mye læring. Men størst suksess gir jakten på suksesser. (Kilde: Smart Oppvekst)

Et viktig verktøy som Smart oppvekst har utviklet er et språk om styrker (20 karakteregenskaper) <http://smartoppvekst.no/materiell/20-karakteregenskaper/>, disse bruker vi aktivt i vår barnehagehverdag.

**"HVA VIL KUNNE SKJE OM ALLE
BARN LÆRER SEG
FERDIGHETEN I Å SE ALT SOM
ER BRA HOS SEG SELV OG ANDRE?"
(SmART Oppvekst)**

GLEDING:

Gleding er noe vi har fokus på i hverdagen hos både barn og voksne, dette for å fremme sosial og emosjonell kompetanse, og inngår som **en del av vårt satsningsområde**. Det å fokusere på gleding er med og fremmer inkludering, trivsel, fellesskap og glede. Gleding bidrar til å rette fokuset utover på andre, og ikke bare innover på oss selv.

Det å glede en annen, gir mye positiv energi også til deg selv. Dette gjør at du utvikler seg som menneske, og ikke minst bidrar til at verden blir et bedre sted for alle.

Vi jobber for en hverdag hvor alle skal føle seg verdifulle, for en verden hvor vi forstår og respekterer hverandre – og som er preget av raushet.

Gleding, feiling og undring – gjør at vi utvider synet på både oss selv og andre, og lærer oss å løfte blikket utover der vi er i dag.

Ved å jobbe bevisst med hvordan vi er med hverandre, hvordan vi ser hverandre, og hvordan vi kan løfte hverandre opp – så fremmer vi et trygt og godt oppvekstmiljø, og bygger sterk tilhørighet.

Med GLEDING vil vi, som ved å jobbe SMART, bidra til å gjøre hverandre gode, hver eneste dag – slik at vi alle har det bedre og kan gi raust til dem rundt oss.

GLEDING HANDLER OM Å SE VERDIEN I HVER ENKELT OG BYGGE ET SAMFUNN DER ALLE HØRER TIL (SIRI ABRAHAMSEN)

ÅRSHJUL 2019-2020

AUGUST 	Planleggingsdag 16. august Oppstart nytt barnehageår Tilvenningsperiode
SEPTEMBER 	Oppstart av Kongeklubben Foreldremøte Satsningsområde: Sosial kompetanse Smart aktivitetesdag
OKTOBER 	FN's barnekonvensjon/barns rettigheter Oppstart aldersinndelte grupper på stor avd. Oppstart med foreldresamtaler Satsningsområde: Sosial kompetanse Foreldresamtaler
NOVEMBER 	Planleggingsdag 14. og 15. november Satsningsområde: Sosial kompetanse
DESEMBER 	Adventssamlinger Lysfest Julegudstjeneste for store avdelinger Nissefest Satsningsområdet: Sosial kompetanse
JANUAR 	Satsningsområdet: Sosial kompetanse
FEBRUAR 	Karnevals feiring Samefolketsdag 6/2 Utlevering av brukerundersøkelse Satsningsområdet: Sosial kompetanse Besøk fra liten til stor avd.
MARS 	Satsningsområdet: Sosial kompetanse Markeringen av barnehagedagen
APRIL 	Påskegudstjeneste, store avdelinger – i barnehagen Påskefrokost Satsningsområdet: Sosial kompetanse Oppstart foreldresamtaler Planleggingsdag 14. april
MAI 	Planleggingsdag 22. mai "17. mai" markering i barnehagen Satsningsområdet: Sosial kompetanse Besøksdag for nye barn Foreldremøte for nye barn som starter i august Smart aktivitetesdag
JUNI 	Sommertur for de små avdelingene til Soma gård Sommerfest barn og foreldre Avslutningstur for Kongeklubben
JULI 	Aktivitetsplan for sommeren